

परीक्षा गतिविधि

चौमासिक बुलेटिन

फागुन २०७३

संयुक्ताङ्क १ र २

सम्पादकीय

वि.सं. १९९० (सन् १९३४) सालमा दरबार हाई स्कूलका विद्यार्थीहरूको परीक्षा लिई सफल हुने विद्यार्थीहरूका लागि प्रमाण पत्र प्रदान गर्नका लागि स्थापना भएको एसएलसी बोर्डले नै हाल आएर परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयको रूपमा कार्य गरिरहेको छ । परीक्षा सञ्चालन र व्यवस्थापन पद्धतिमा समय समयमा परिवर्तन भई आएको छ । वि.सं. २०७१ को एसएलसी परीक्षामा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षातर्फ थालनी गरिएको अक्षराङ्कन पद्धतिलाई वि.सं. २०७२ सालमा ९ ग्रेड कायम गरी सबै विद्यालय शिक्षामा लागु गरिएको छ । विगतमा उत्तीर्ण र अनुत्तीर्ण घोषित गरिने अभ्यासमा परिवर्तन गरी स्तरीकरण मात्र गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको छ । वि.सं. २०७३ असार १५ मा शिक्षा ऐन २०२८ को आठौँ संशोधन २०७३ लागु भएपछि अब विद्यालय शिक्षाको संरचना परिवर्तन भएको छ । प्रारम्भिक बाल शिक्षादेखि कक्षा १२ सम्म विद्यालय शिक्षा र कक्षा ९ देखि १२ सम्म माध्यमिक शिक्षा कायम गरिएको छ ।

विद्यालयको स्थापना, सञ्चालन र सिकाइ सहजीकरण क्रियाकलापको समग्र प्रगति वा उपलब्धि विद्यार्थीको सिकाइ सक्षमताबाट मापन गरिन्छ । यस अर्थमा निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन जस्ता निर्माणात्मक मूल्याङ्कन तथा आवधिक निर्णयात्मक मूल्याङ्कन पद्धतिको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । राष्ट्रिय स्तरको विद्यार्थी उपलब्धिसँगै समग्र शैक्षिक लगानीको प्रतिफल, प्रणालीगत सक्षमता र उत्पादिन जनशक्तिको स्तर पहिचान गर्न सकिन्छ । तसर्थ, परीक्षा र मूल्याङ्कन पद्धतिमा विश्वसनीयता, वैधता, मापनीयता र वस्तुनिष्ठता कायम गर्ने तथा राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा समकक्षता कायम गर्न सक्नुपर्दछ । त्यसैले शिक्षा ऐनको दफा ४ 'क' मा माध्यमिक शिक्षा परीक्षाको सञ्चालन, समन्वय र व्यवस्थापन गर्न राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड रहने व्यवस्था छ । यो नयाँ व्यवस्थाअनुसार हाल राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डबाट प्रत्यायोजित अधिकारबमोजिम परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयले माध्यमिक तह कक्षा १०

को अन्त्यमा लिइने साविकको एसएलसी परीक्षालाई “माध्यमिक शिक्षा परीक्षा कक्षा १०” को नामबाट परीक्षा सञ्चालन, समन्वय र व्यवस्थापन गरिएको छ । यसैगरी नेपालको संविधान (२०७२) अनुसार मुलुकको सङ्घीय संरचनामा माध्यमिक तहसम्मको शिक्षाको व्यवस्थापन गर्ने कार्यसूची स्थानीय तहमा निहित गरिएको छ । यी सन्दर्भबाट उत्पन्न नयाँ परिस्थितिको उचित व्यवस्थापन गर्न आवश्यक छ । परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयका चौमासिक गतिविधिहरूको प्रकाशन गरी सार्वजनिक गर्ने प्रयासको अर्को पाइलाका रूपमा यस अङ्कमा “माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (कक्षा १०), २०७३ को सञ्चालन व्यवस्थापनसम्बन्धी सामग्रीका साथै कार्यालयका गतिविधिहरू समेटिएको छ । यस कार्यालयको काम कर्तव्य र कार्यसम्पादनका विषयमा सबैबाट रचनात्मक सुझाव र सहयोग सदैव अपेक्षा गरिएको छ ।

विषयवस्तुहरू

१. मासिक प्रगति विवरण (२०७३ साउनदेखि फागुनसम्म)
२. वि.सं. २०७३ सालको माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (कक्षा १०) मा सामेल भएका परीक्षार्थीहरूलाई Application Memo सम्बन्धी सूचना
३. उत्तर पुस्तिका परीक्षण र सम्परीक्षण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू
४. २०७२ को एसएलसी परीक्षाको नतिजा सारांश

१. मासिक प्रगति विवरण (२०७३ साउनदेखि फागुनसम्म)

क. प्रथम चौमासिक

साउन

- ग्रेड वृद्धि परीक्षाको प्रश्नपत्र तयारी, छपाइ र वितरण
- १७ गतेबाट देशभर परीक्षा सञ्चालन

भदौ

- पुनर्योगको नतिजा प्रकाशन
- ग्रेड वृद्धि परीक्षाको नतिजा प्रकाशन
- तेस्रो चौमासिक वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारी तथा संप्रेषण

असोज

- विद्यार्थीको रजिष्ट्रेशन र परीक्षा आवेदन सम्बन्धी सूचना प्रकाशन

कात्तिक

- आगामी एस.एल.सी परीक्षाको नामाकरण सम्बन्धमा आन्तरिक तयारी

ख. दोस्रो चौमासिक

मङ्सिर

साविक एस.एल.सी. परीक्षाको नामाकरण एसईई कायम गरी आगामी परीक्षाका लागि उत्तरपुस्तिका छपाइको टेण्डर आह्वान

पुस

- आगामी एसईई परीक्षाका लागि उत्तरपुस्तिका छपाइ तथा वितरण प्रबन्ध
- २०७३ को एसईई परीक्षा २०७३ चैत्र ३ गतेदेखि १४ गतेसम्म सञ्चालन हुने गरी परीक्षा तालिका सार्वजनिक
- विभिन्न स्थानमा प्रश्नपत्र निर्माण तयारी कार्यशालाहरू सञ्चालन

माघ

- सबै जिल्लाहरूबाट सिफारिस भइ आएअनुसार एसईई परीक्षा केन्द्रहरू निर्धारण
- प्रश्नपत्रहरूको मोडरेशन तथा गोप्य छपाइ प्रारम्भ
- प्रश्नपत्र निर्माण कर्ताहरूका लागि तोकिएका ५ जिल्लामध्ये ३ जिल्लामा कार्यशाला सम्पन्न
- प्रश्नपत्र निर्माण तयारी सम्बन्धी आइटम बैङ्क निर्माण सम्बन्धी कार्यशाला म्याग्दीमा सम्पन्न
- आगामी एसईई परीक्षाका लागि उत्तरपुस्तिका छपाइ गरी मुलुकभर वितरण प्रारम्भ

फागुन

- प्रश्नपत्र निर्माण तयारी सम्बन्धी आइटम बैङ्क निर्माण सम्बन्धी कार्यशालाहरू रोल्पा र बर्दियामा सम्पन्न

- अनिवार्य विषयमा क्षेत्रगत समानान्तर सेटहरूसमेत रहने गरी सबै विषयका प्रश्नपत्रहरूको गोप्य छपाइ तथा देशभर वितरण

- एसईई परीक्षा २०७३ सञ्चालनको तयारी र अन्तिम निर्देशन गरिएको ।

२. वि.सं. २०७३ सालको माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (कक्षा १०) मा सामेल भएका परीक्षार्थीहरूलाई Application Memo सम्बन्धी सूचना

(क) परीक्षाको नतिजामा शुद्धता बढाउनका लागि यस वर्ष मा.शि. परीक्षामा सामेल भएका सबै परीक्षार्थीहरूलाई Application Memo दिने व्यवस्था गरिएको छ ।

(ख) यो Application Memo परीक्षाहरू समाप्त भएका दिन सम्बन्धित परीक्षा केन्द्रबाट प्राप्त हुने व्यवस्था गरिएको छ ।

(ग) यस Application Memo मा परीक्षार्थीले अध्ययन गरेको विद्यालयको नाम, परीक्षार्थीको पूरा नामथर, परीक्षार्थीको रजिष्ट्रेशन र सिम्बोल नम्बर, परीक्षार्थीको जन्ममिति र परीक्षा दिनुपर्ने विषयक्षेत्र उल्लेख गरिएको छ ।

(घ) परीक्षा समाप्त हुने दिन परीक्षा सकिएपछि सबै परीक्षार्थीले आ-आफ्नो Application Memo अनिवार्य रूपमा सम्बन्धित परीक्षा केन्द्रबाट बुझिलिनु पर्ने छ ।

(ङ) प्राप्त गरेको Application Memo र आफ्नो प्रवेश पत्रमा भएको विवरण फरक परेमा परीक्षार्थीले विवरण सच्याउन आफूले अध्ययन गरेको विद्यालयको सिफारिस पत्र, Application Memo को प्रतिलिपि र आफ्नो प्रवेशपत्रको प्रतिलिपि संलग्न गरी Memo प्राप्त भएका मितिले १५ दिनभित्र सम्बन्धित जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा अनिवार्य रूपमा निवेदन दिनु पर्ने छ ।

(च) Control list मा नाम भएका परीक्षार्थीहरूको मात्र Application Memo पठाइएको हुँदा Control list मा नाम नभएका तर प्रवेशपत्रका आधारमा परीक्षामा सामेल भएका परीक्षार्थीहरूले आफ्नो नाम समावेश गराइ पाउनका लागि आफूले अध्ययन गरेको विद्यालयको सिफारिस पत्र, आफ्नो प्रवेश पत्रको प्रतिलिपि संलग्न राखी परीक्षा समाप्त भएका मितिले १५ दिनभित्रमा सम्बन्धित जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा अनिवार्य रूपमा निवेदन दिनुपर्ने छ ।

(छ) यो Application Memo भविष्यमा समेत उपयोगी हुनसक्ने भएकाले अन्य प्रमाणपत्र सरह सुरक्षित राख्नु पर्ने छ ।

३. उत्तर पुस्तिका परीक्षण र सम्परीक्षण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

परीक्षा सञ्चालन पछि उत्तरपुस्तिका परीक्षण तथा संपरीक्षण महत्त्वपूर्ण चरण हो । यसलाई त्रुटिरहित बनाउन परीक्षक तथा संपरीक्षकले निम्न विषयमा ध्यान दिनु पर्दछ :

क. परीक्षक

- मार्किड स्किममा भएका बुँदाहरूलाई अनुसरण गर्ने ।
- उत्तरपुस्तिका परीक्षण रातो मसीले मात्र गर्ने ।
- सबै प्रश्नहरूको उत्तरपुस्तिका परीक्षण गर्दा दायाँ किनारमा मात्र अङ्क प्रदान गर्ने ।
- उत्तर पुस्तिकामा लेखिएका सबै प्रश्नहरूको परीक्षण गरी उत्तरपुस्तिकाको बाहिरी पानामा अङ्क चढाउने ।
- बाहिरी पानामा अङ्क चढाउँदा अनिवार्य प्रश्न र निश्चित समूहबाट गर्नुपर्ने भन्दा बढी प्रश्न गरे नगरेको जाँच गर्ने ।
- आवश्यकताभन्दा बढी प्रश्नको उत्तर गरेमा बढी उत्तरलाई रद्द गर्ने, यसरी रद्द गर्दा बढी प्राप्ताङ्कलाई प्राथमिकता दिने ।
- खाली पानापछि पनि कुनै प्रश्नको उत्तर लेखिएको छ/छैन हेरी परीक्षण गर्ने ।
- खाली पानाहरूमा रातो मसीले कोरिदिने ।
- बाहिरी पानाका सबै प्रश्नको प्राप्ताङ्क र भित्री पानाको जोड मिले नमिलेको भिडाउने ।
- अङ्क दिँदा गणना र योगको सहजताका लागि ०.५ दिने (जस्तै : ०.३, ०.७, ०.९ नदिने)
- कुनै प्रश्नका लागि अङ्क प्रदान गर्दा एउटै लिपि हिन्दु अरेविक वा देवनागरी लिपि मात्र प्रयोग गर्ने । लिपि फरक पर्न गएमा अङ्कको मान घटबढ हुने सम्भावना रहन्छ ।
- भाषाका विषयबाहेक अन्य विषयको उत्तर दिँदा कुनै प्रश्नको उत्तर नेपाली र कुनै अङ्ग्रेजीमा दिएको भए तापनि सही (ठीक) छ भने प्राप्ताङ्क दिने ।

- तहको सीमा नजिक रहेका उत्तरपुस्तिकाहरू दोहोर्‍याई पुनः हेर्नुपर्ने ।

सम्परीक्षक

- सम्परीक्षण गर्दा हरियो मसी मात्र प्रयोग गर्ने,
- मार्किड स्किम निर्देशित बुँदाहरूलाई पालना गर्नुपर्ने,
- कुनै प्रश्न जाँचन छुटेको भए परीक्षण गरी बाहिरी पानामा समेत चढाई कुल प्राप्ताङ्कमा छोटो सही गर्ने,
- उत्तर पुस्तिकाको बाहिरको जोड र भित्रको जोड भिडाउने,
- उत्तीर्णाङ्कको सीमा नजिक रहेका र सबैभन्दा बढी अङ्क प्राप्त गर्ने उत्तरपुस्तिकाहरू दोहोर्‍याई जाँच्ने,
- परीक्षकले परीक्षण गरी उत्तरपुस्तिकामा दिएको अङ्क र मार्किड स्किममा सिम्बोल नम्बर (वा रोल नं.) अनुसार चढाएको प्राप्ताङ्क ठीक छ छैन हेर्ने र ठीक नभएमा संशोधन गर्ने,
- परीक्षकले परीक्षण गरेको उत्तरपुस्तिकाहरू मध्ये कम्तिमा २० प्रतिशत उत्तरपुस्तिकाहरूको नमुना परीक्षण गरी ठीक छ छैन हेर्नुपर्ने । नमुना परीक्षण गर्दा ५० प्रतिशतभन्दा बढी गल्ती देखिएकोमा सो उत्तर पुस्तिका पुनः परीक्षण गर्न लगाउने,
- मार्किड स्किम भएकामा सो अनुसार परीक्षकले परीक्षण गरे नगरेको हेर्ने र पूर्णरूपमा सो बमोजिम नभएमा तत्काल सम्बन्धित निकायबाट आवश्यक निर्देशन लिई कार्य सम्पादन गर्ने ।
- उत्तरपुस्तिका सम्परीक्षण गर्दा सबै उत्तरपुस्तिकामा एकरूपता ल्याउन प्रयास गर्ने ।

प्रश्नपत्र निर्माण कर्ताहरूका लागि दाङ जिल्लामा आयोजित कार्यशालाका सहभागीहरू

आइएम बैङ्क निर्माणसम्बन्धी बर्दिया जिल्लामा आयोजित कार्यशालाका सहभागीहरू

४. २०७२ को एसएलसी परीक्षाको नतिजा सारांश

SLC2072, REGULAR			
Items	Students	Boys	Girls
APPEARED	437326	218081	219245
UNDER AGE	16	6	10
THEORY MISSING	1733	997	736
PRACTICAL MISSING	1800	983	817
COPY CANCELLED	188	93	95
DROP OUT	6878	3260	3618
EXPELLED	1	1	0

GPA WISE RESULT, REGULAR SLC 2072BS			
GPA	TOTAL	BOYS	GIRLS
4.00	1	0	1
3.95	36	19	17
3.90	265	155	110
3.85	847	466	381
3.80	1631	907	724
3.75	2472	1443	1029
3.70	3121	1844	1277
3.65	3791	2229	1562
3.60	4290	2537	1753
3.55	4724	2753	1971
3.50	4740	2708	2032
3.45	5005	2929	2076
3.40	5242	3111	2131
3.35	5271	3107	2164
3.30	5389	3160	2229
3.25	5580	3247	2333
3.20	5626	3292	2334
3.15	5743	3345	2398
3.10	5892	3388	2504
3.05	5942	3447	2495
3.00	6036	3448	2588
2.95	6019	3457	2562
2.90	6145	3519	2626
2.85	6352	3603	2749
2.80	6482	3652	2830
2.75	6819	3845	2974

2.70	7039	3991	3048
2.65	7287	4009	3278
2.60	7624	4221	3403
2.55	8017	4272	3745
2.50	8356	4464	3892
2.45	8730	4556	4174
2.40	9309	4914	4395
2.35	9927	5070	4857
2.30	10553	5334	5219
2.25	10992	5426	5566
2.20	11701	5625	6076
2.15	12231	5820	6411
2.10	12777	6123	6654
2.05	13024	6065	6959
2.00	13511	6285	7226
1.95	13758	6334	7424
1.90	13815	6329	7486
1.85	13897	6227	7670
1.80	13707	6183	7524
1.75	13057	5871	7186
1.70	12666	5626	7040
1.65	11923	5254	6669
1.60	11455	5034	6421
1.55	10477	4532	5945
1.50	9481	4186	5295
1.45	8574	3681	4893
1.40	7530	3197	4333
1.35	6477	2778	3699
1.30	5639	2321	3318
1.25	4754	2012	2742
1.20	3831	1560	2271
1.15	3057	1207	1850
1.10	2210	835	1375
1.05	1452	578	874
1.00	969	330	639
0.95	190	78	112
0.90	84	40	44
0.85	27	10	17
0.80	11	8	3

सल्लाहकार : अम्बिकाप्रसाद रेग्मी, नियन्त्रक

सम्पादन समूह : गेहनाथ गौतम, हेमराज खतिवडा, मञ्जु अधिकारी, इन्दु खनाल, अर्जुन खनाल

प्रकाशक

परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय, सानोठिमी, भक्तपुर

फोन नं. : ०१-६६३०७३९, ६६३०८१९, ६६३००७०, फ्याक्स : ०१-६६३११४६

email : info@soce.gov.np, website: www.soce.gov.np